

Що я любив

Ольга Кобилянська

Се були малі, тонкі жіночі руки.

Мали в собі щось більше з аристократизму, як з інтелігенції, і саме тим звернули насамперед мою увагу.

Їх тонкі кінчики пальців, ніжно випуклі нігті були мені доказом, що їх предки не були ремісниками і не робили ніякої грубої роботи. Їх краса не була случайна. Коли були в руху, пригадували собою завсігди дрібні пташенята; чому саме те — не знаю.

Визирали так свobodно, так з-панська з-під білих шовкових корунок, чинилися такі важні! Просто сміх брав, що й вони хотіли щось робити — хоч не робили нічого.

Праця не пара панськості. Вона належить до товпи, а її руки не мали типу товпи.

Я був би їх убирав у найтонші рукавички, ті малі, ніжні, рухливі пташки, щоб не стикалися зачасто з грубим товаром поденщини, не стратили того, що я, син музи, любив наді все — смислу чистоти... А в моїх найтихіших хвилях мрів я об тім, щоби дозирати їх. Але не так, як дозираються звичайні істоти того роду; я мріяв об тім краще. Я хотів їх доглядати, як дорогоцінне каміння на деяких з моїх улюблених перснів, що — коли наблистілися вже доволі і я налюбубався досить їх правдивою красою — мусили вертати в дороге *etui*[1], виложене шовком і оксамитом, і ждати хвилі, в котрій лиш моя рука знов займеться ними...

В моїх найтихіших хвилях мрів я об тім або і тоді, коли серце ткало якісь безумні плани на будучність, що я майже лякався, а розум мене сварив за таку шалену сміливість!

Чи я не соромився?

Справді, я й лякався, і соромився, і поводився холодно і відпорно, мовби мене не обходили ніякі птахи на світі... Але на самоті і в душі мав я все бачне око на них, уважав, щоб їх що не діткнуло, щоб не напружилися, не вдарилися де о які тверді беззвучні предмети. Щоб сувора студінь зими не разила їх, а зухвалі блискучі проміні весняного сонця — ті промені, що манять так до себе — не гралися на них задовго і не заприяжнювалися з ними занадто.

.....

Але надніс один день погану годину.

Ті малі жіночі руки розімрілися в блискучім промінні весняного сонця, захворобилися, і, зібравши всю свою силу, може, і по своїх панських предках унасліджену силу, збилися в кулак і вдарили мене так сильно в груди, що я подався назад і вже не можу зібрати давніх сил і колишньої відваги, щоби приступити наново до них, взяти їх знов в свої руки, стиснути їх щиро, ті дрібні рухливі пташенята, що не мали типу товпи — скарби тоті!..

[1896]

[1] Футляр (фр.).